

Voorbeeldvragen bij de analyse van een sociale actualiteit

De vervolgcommissie maatschappijwetenschappen heeft een opsomming gemaakt van analysevragen bij maatschappijwetenschappen die bij een sociale actualiteit aan de orde kunnen komen. Let wel, het is zeker niet de bedoeling dat bij de analyse alle vragen gesteld en beantwoord moeten worden. Voor havo geldt dit nog minder dan voor vwo.

De lijst vragen kan gezien worden als een hulpmiddel voor de leerling (of voor de docent om in voorkomende gevallen naar te verwijzen).

Het betreft de volgende vragen die gerubriceerd zijn naar hoofdconcept en vervolgens zijn ingedeeld op vragen vanuit de sociologie en vanuit de politicologie. Ze worden voorafgegaan door algemene vragen die met name kunnen helpen bij de selectie van een actueel vraagstuk.

Algemene vragen

Waarom is hier sprake van een maatschappelijk vraagstuk?

Waarom is hier sprake van een politiek probleem?

Welke feiten en meningen over dit vraagstuk zijn relevant?

Van welke oorzaak/gevolg relatie is er sprake bij dit vraagstuk?

Wat is het beleid van de overheid ten aanzien van dit vraagstuk?

Vorming

Vanuit de sociologie

- Komen door dit vraagstuk belangrijke waarden van de samenleving in het geding? Welke zijn dat?
- In hoeverre zijn bepaalde opvattingen/waarden van invloed op het ontstaan van dit vraagstuk?
- In hoeverre zijn bepaalde opvattingen/waarden het gevolg van het voorkomen van dit vraagstuk?
- Is er sprake van een bepaalde beeldvorming over dit vraagstuk door de berichtgeving in de media? Geef hier voorbeelden van.

Vanuit de politicologie

- Wat is het ideologische karakter van dit vraagstuk?
- Wat zijn de belangrijkste opvattingen van politieke partijen over de aanpak van dit vraagstuk?
- Vanuit welke ideologische visies wordt de aanpak van dit vraagstuk gerechtvaardigd?

Binding

Vanuit de sociologie

- Welke kenmerken van de Nederlandse cultuur spelen een rol bij dit vraagstuk?
- Wat is de relatie tussen sociale cohesie en dit vraagstuk?
- Wat zijn de gevolgen van dit vraagstuk voor de sociale cohesie?
- Welke groepen/instituties in de samenleving zijn betrokken bij dit vraagstuk en in welke rol?

Vanuit de politicologie

- Komen door dit vraagstuk waarden van de democratische rechtsstaat in het geding? Welke?
- Sluiten opvattingen van politieke vertegenwoordigers aan bij die van de kiezers?
- Is gebrek aan representativiteit een oorzaak van dit vraagstuk?

Verhouding

Vanuit de sociologie

- Wat is de relatie tussen sociale ongelijkheid en dit vraagstuk?
- In hoeverre heeft dit vraagstuk gevolgen voor de sociale ongelijkheid in de samenleving?

- Is er sprake van ongelijkheid als het gaat om de beschikking over machtsmiddelen door betrokken groepen? Welke?

Vanuit de politicologie

- Welke machtsmiddelen zijn en worden ingezet door betrokken groepen of instituties, met welk doel en wat is het effect ervan?
- Welke kenmerken van het Nederlandse politiek systeem spelen een rol bij dit vraagstuk?
- Tot wat voor maatschappelijke en politieke conflicten leidt dit vraagstuk?
- Welke beleidsmaatregelen is de overheid voornemens te nemen met welk doel?

Verandering

Vanuit de sociologie

- Heeft dit vraagstuk zich eerder voorgedaan in de samenleving? Wat was het effect ervan?
- In welke andere samenlevingen is ook sprake van dit vraagstuk? Welke aanpak kiezen die landen?
- Hoe hangt dit vraagstuk samen met een/meerdere ontwikkelingen in de samenleving zoals modernisering, individualisering, institutionalisering?

Vanuit de politicologie

- Hoe hangt dit vraagstuk samen met een/meerdere ontwikkelingen in de samenleving zoals globalisering, democratisering, staatsvorming?

(Schnabel & Meijs, 2009)

